

La Gioia

PIPPO DELBONO

Afscheid van een dierbare vriend

Johan Thielemans

Gezien op 10 januari 2020
KVS Brussel

'La Gioia' van Pippo Delbono is een roerend afscheid van een vriend. Op 82-tachtige leeftijd is Bobo overleden. Al was hij doofstom, Delbono liet hem stralen op het toneel. Zijn dood is niet enkel artistiek een verlies. Het is veel meer nog een persoonlijk verlies. 'La Gioia' beweent de vreugde die verdween uit het leven van Delbono. Op het einde wordt het toneel bedolven onder bloemen, maar Delbono hervindt er die vreugde niet mee. De afwezigheid is als een pijnlijke wonde. Een heel persoonlijke voorstelling.

14 JANUARI 2020

'La Gioia' – de vreugde- is een vreemde voorstelling. Van Pippo Delbono verwacht je vuurwerk, beweging, verrassingen, sociale bewogenheid en tederheid. Maar in deze voorstelling gaat het er anders aan toe. De oorzaak is makkelijk gevonden : de dood van Bobo. Deze doofstomme acteur heeft Delbono ontmoet in een psychiatrische instelling in 1996. Hij heeft hem bevrijd en met hem toneel gemaakt. Hij was de perfecte illustratie van Delbono's humanistische visie op toneel. Mensen kunnen op de planken openbloeien. Je moet ze gewoon het volle vertrouwen geven en veel liefde.

Maar Bobo overleed in oktober 2018. Dat greep Delbono sterk aan: Bobo was de spil van zijn producties. Over dat verlies maakte hij een voorstelling die als het ware tegelijk de tegenwoordigheid én de afwezigheid van Bobo oproept. Hij doet dat aan de hand van een monoloog die hij fluistert in de microfoon spreekt.

Delbono verwijlt bij vertrouwde thema's. Bijvoorbeeld: wat is waanzin? Hij leest dan een passage uit 'Enrico IV' van Luigi Pirandello, die eindigt met de vraag wie wel en wie niet (ab-) normaal is. Naast enkele poëtische teksten heeft hij het ook over Bobo: over hoe hij hem ontmoette, over zijn inspirerende kracht, over de grote liefde die Delbono voor Bobo voelde. Die monoloog wordt onderbroken door korte taferelen. Leden van de troep verschijnen dan op het toneel in de fantasierijke kledij die het waarmerk van Delbono is. De taferelen lijken wel

citaten uit zijn artistieke loopbaan: ze laten oude producties mét Bobo herleven. Dat heeft een sterk nostalgische lading.

Bij het begin van de voorstelling gaat Delbono achter tralies zitten. Ze verbeelden het instituut waar Bobo verbleef toen Delbono hem leerde kennen. Als laatste beeld wordt de scene bedolven onder bloemenruikers, en dalen er uit de toneeltoren slierten bloemen naar beneden – een ontwerp van Thierry Boutemy. Als Delbono tussen die slierten staat, lijken ook die op tralies, maar wel kleurrijke. Net dan imiteert hij een van de typische gebaren van Bobo. Delbono en Bobo zijn dan één.

De bloemen zijn niet vrolijk, maar schrijnend

Dat is allemaal erg emotioneel, op het sentimentele af. Al heet de voorstelling La Gioia toch voel ik dat het vooral over treuren gaat. Op zeker ogenblik roept Delbono uit : ‘waar is de vreugde’. Een wanhoopskreet die voor mij de hele voorstelling kleurt. De bloemen zijn voor mij dan ook niet vrolijk, maar schrijnend.

Het is een afscheidsritueel, een afscheid van een heel dierbare vriend, maar tegelijkertijd bekruipt me het gevoel of dit ook niet het afscheid van het theater is voor Delbono.